

Dr. Carlos d'Eschevannes: Le Merveilleux Corps Humain. Izdanje knjižare P. Téqui, 82, Rue Bonaparte, Paris — VIe. Cijena 20,— fr.

C. d'Eschevannes: Pasteur (Documents inédits). Izdanje knjižare P. Téqui, 82, Rue Bonaparte Paris — VIe.

1. — Iskusni liječnik učenjak podaje nam u knjizi vrlo iscrpivu anatomiju i fiziologiju. Načelo mu je: Bolest treba radije spriječiti, nego li liječiti. Da se uzmogne jedno ili drugo tumači čitatelju najprije cijelo ljudsko tijelo s pojedinim organima. Predmet pouke je napose: Pregled čovječjega tijela, koža, mišići, žile, kosti, živci, srce, pluća, organi probave sa svim pripadnim. Posebni dio opisuje sijela naših sjetila. Time je ispunjen prvi dio knjige. U drugom su dijelu nanizani praktični savjeti, kako se čovjeku pruža prva pomoć u bilo kojem hitnom slučaju nezgode ili kakve bolesti. Dodatak imade nekoliko preglednih slika pojedinih čovječjih organa i nekoliko zanimivih nacrtā, poredaba između čovječjih organa i tekovina stare ili moderne tehnike.

Cijela je knjiga veoma pregledno i jasno sastavljena. Pouke su lahke i zanimljive. Sa zanimanjem je može u ruke primiti i stručnjak i potpuni nevježa. Nevježa će iz djela mnogo naučiti. Francuska je štampa preporuča toplim riječima. Napose se mora istaknuti, da učeni pisac gotovo u svakom poglavlju upozoruje na Stvoritelja, od koga imademo i tijelo, ne samo dušu. Gdje god je potrebno, tamo će podati i moralnu pouku, koja se savršeno pokriva s naukom katoličke moralke. Između mnogih poznatijih medicinskih knjiga, pisanih za nestručnjake, jedva se koja može tako toplo preporučiti kao ova.

2. — O velikom Pasteuru imade mnogo djela. Opisuje se njegov rad, napose rezultati njegovoga znanstvenog istraživanja na raznim područjima bakteriologije i medicine. Svako je djelo više manje puko iznošenje događaja iz njegovoga života i prikaz njegovog rada. Malo imade knjiga, koje ga prikazuju kao velikog učenjaka, a ujedno i velikog vjernika svete katoličke Crkve. Tu si je zadaću preduzeo dr. Carlos d'Eschevannes, i sjajno ju je izvršio. U tu svrhu iznosi i dosele neizdane dokumente o životu i vjeri Pasteura. Naročito su zanimivi podaci o nemogućnosti generationis spontaneae, pa razni pokusi, koji neprestano služe u praktične svrhe.

U knjizi imade i nekoliko slika iz Pasteurovoga života.

Dr. D. Hren.

P. José Madoz, S. J.: El Conmonitorio de San Vicente de Lerins, traducción castellana con comentario y precedida de una introducción, Ediciones A. B. F. Madrid 1935, vel. 8°, s. 230, cijena 6 pezeta.

Predstavljena knjiga pruža kritično i koncizno izdanje slavnoga »lerinškog kanona« na kastelanskom jeziku. Postoji već nepregledna bibliografija o samoj autorovoj osobi ovoga kanona, o njegovom literarnom značenju i o njegovom semipelagianizmu jednako kao i o povijesti lerinskoga kanona i lerinskih samostana. Prevodilac i tumač Lerinčevoga kanona brižljivo vodi računa o svojoj dojakošnjoj bibliografiji, te na njezinom osnovu ide za tim, da ovo njegovo izdanje bude još savršenije i dotjeranije. To mu i uspijeva pa mu nesumnjivo treba priznati zaslugu, da je

obogatio kastelansku teološku literaturu ovim novim kritičnim i preglednim izdanjem.

Sv. Vincencije Lerinac spada u plejadu slavni^h lerinških monaha. Lerinški su monasi živjeli i danas žive u samostanima na lerinškim otocima kod Marseille (danas Saint Honorat). Golemo je značenje tih lerinških samostana, osnovanih od Sv. Honorata oko 410. godine. Njihovo je djelovanje bilo živo kroz čitavu povijest Crkve, a i danas samostan Sv. Honorata ne napušta svoje dične tradicije. Među ostalim vrijednim i zaslužnim muževima toga samostana — rodilo se u njemu oko 70 svetaca, biskupa i drugih crkvenih učitelja — posebno mjesto zauzima autor *Commonitoria*, koji je dobio ime »lerinškoga kanona«. G. 434. napisao je Sv. Vincencije Lerinac, svećenik-monah u samostanu Lerin, *Commonitorium*, u kojem zbitim i preciznim načinom izlaže princip crkvene predaje. Sv. Pismo — tako se veli u *Commonitoriu* — ne može biti dostatna norma za razlikovanje katoličke vjere od heretičkih mišljenja, jer ono se radi svoje dubine često vrlo različito tumači. Treba se stoga držati tradicije i prema toj tradiciji tumačiti Sv. Pismo. Tradicija se dakle mora definirati ovako: »*Magnopere curandum est, ut id teneamus, quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est, hoc est enim vere proprieque catholicum.*« Pravi svjedoci ove nauke jesu Ocevi, koji su ostali u katoličkom zajedništvu, a njihove se deklaracije formuliraju na općenitim saborima. U *Komonitoriju* se govori vrlo lijepo i o napretku u Crkvi: »*Crescat igitur oportet et multum vehementerque proficiat tam singulorum quam omnium . . . intelligentia, scientia, sapientia, sed in suo dumtaxat genere, in eodem scilicet dogmate, eodem sensu eademque sententia.*«

Nije čudno, da je *Komonitorij* ostao jednako cijenjen u Zapadnoj i Istočnoj Crkvi i da je igrao ne malu ulogu na tridentskom i vatikanskom saboru, gdje se — usput možemo spomenuti — biskup Strossmayer u svojim govorima često bavio njime. *Komonitorij* ili kako ga mi hrvatski možemo lijepo nazvati *Potsjetnik* se odlikuje jasnoćom i težinom dogmatičkog izražavanja, koje upravo privlači poetičnošću svečevoga stila.

P. Madoz je izdanje uredio tako, da je na gornjem dijelu stranice donio tekst *Potsjetnika*, a na donjem dijelu, koji zapravo po pola dijeli prostor s gornjim dijelom, pružio je komentar osnovan i svestrano potkrijepljen na dosadašnjim tekovinama i studiju o ovom kanonu. Prijevod je vrlo jasan, a tumačenje pokazuje, da autor suvereno vlada sa samim kanonom i s predmetom, koji se u njemu obrađuje. Osim Predgovora (I—IX), Uvoda, Sadržaja *Potsjetnika*, Kodeksa i Izdanja ovoga kanona (1—47) P. Madoz je podijelio tekst kanona, kako je zahtijevala sama materija o kojoj se raspravlja, u XXXIII Poglavlja. Tkogod traži koje pitanje iz »*patrističke argumentacije*«, iz nauke o koncilima, o *consensus fidei* ili hoće da dobije obavještenje o »*magistri accreditati*«, o Ocevima Crkve, de *Romano Pontifice*, de *successione apostolica*, de *semipelagianismo*, de *progressu dogmatico* itd., o svemu će tomu naći obilno informacija u ovom djelu.

Djelo se preporučuje samo sobom i svima, koji hoće da studiraju o pitanjima Crkvene Tradicije; dat će nesamo temeljite, ispravne i

sigurne pojmove, nego će im ujedno pružiti obilnu literaturu u tom pogledu. Njima ne preostaje dakle drugo, nego posegnuti za samim djelom, naravno, u prvom redu onima, koji vladaju kastelanskim jezikom.

D. Paša.

Florentinus Alcañiz, S. J.: De autographo tractatus inediti Card. Joannis de Lugo »De Anima«, Biblioteca »Estudios Ecclesiasticos«, Madrid 1936, in 8-o, s. 184. Cijena 7 pezeta.

Juan de Lugo rodio se u Madridu 25. XI. 1583. Potomak stare plemićke familije — odatle zvan hispalensis — stupio je vrlo rano u Družbu Isusovu. Redovnički poglavari upoznali su odmah kod njega naročiti ingenium i dali mu mogućnost da razvije sve svoje sposobnosti. Svršivši ponajprije pravne nauke studirao je iza toga filozofiju i teologiju. Odlikovavši se kao vrstan učitelj u nekoliko španjolskih kolegija bude 1621. pozvan u Rim za profesora na Collegium Romanum. Nakon 22 godine njegove učiteljske djelatnosti imenovao ga je 1643. papa Urban VIII. — protiv njegove volje — kardinalom. U konklavima 1644. i 1655. igrao je De Lugo i kao pravnik i kao teolog vrlo važnu ulogu.

Kard. de Lugo je nadasve originalna ličnost. Sav njegov nastavnički rad, sve njegove, u ono vrijeme uobičajene dispute, nose svoje posebno obilježje. Uopće sve njegovo djelovanje odlikuje se neobičnom akribijom intelekta i originalnošću pogleda. Kard. de Lugo kao da je stvorio svoju posebnu školu, što se može reći za vrlo malen broj ljudi. Još dugo iza njega obrađivali su njegovi nasljednici sentence, do kojih je on došao. Svojom oštroumnošću riješio je on definitivno mnoga prijeporna pitanja. Osim u pravu i filozofiji istaknuo se i u teologiji, i to posebice u moralnoj teologiji, u kojoj je on Sv. Alfonzu Liguorijskomu vrijedio kao najveći teolog iza Tome Akvinskoga. Bio je kard. De Lugo i pjesnik, kako to ističe P. Alcañiz na 6 str. navedenoga djela.

Ma da je De Lugo svojom svestranom djelatnošću napisao mnogo važnih djela, nije bio sklon da ih objelodanjuje za javnost. On ih je predavao svojim učenicima kao »scripta«. Zato su ga njegovi poglavari više puta morali siliti, da izda na javu traktate od neobične važnosti. Uza sve to je malen broj objelodanih Lugonovih djela.

Među neobjavljenim djelima Lugonovim nalazi se i traktat »De anima«. Ostao je nepoznat sve do danas, a nalazi se kao manuskript u arhivu Gregorijanske univerze u Rimu pod br. 1417, gdje ga je našao P. Alcañiz. Nakon stručne analize manuskripta (ib. 10—12) P. Alcañiz zaključuje, da je autentičan autografski egzemplar Lugonov i da zaslužuje biti objavljen.

Osim Uvoda (1—15) pisac je razdijelio Lugonov traktat u savremenom obliku u dva dijela. Podjela je vrlo pregledna i jasna te je Lugonovo djelo učinjeno savršeno pristupačno današnjem čitaocu. U prvom je dijelu knjige (15—113) podan sam kodeks, t. j. iznesena je vlastita Lugonova nauka o duši. Da se uvidi važnost i zanimljivost traktata spomenut ćemo samo nekoliko glavnijih »disputacija« (tako se zovu dijelovi traktata) i »sekcija«. Tako se na pr. u prvoj »disputaciji« raspravlja: De